

קואל ירי

השבוע טען שר התהבורה והדואר שמעון פרס השעולם הזה "מלא שקרים כרימון".
זה מזכיר לי את הפאראדוקס היווני המפורסם: "סוקראטס אמר שכל היוונים הם שקרנים. אם זה נכון, הרי זה נכון, הרי הוא שקרן, וממילא אימרתו אינה נכונה. אם אין זה נכון, הרי סוקראטס אמר אמת, וכל היוונים הם באמת שקרנים. ואז סוקראטס, שהוא יווני, משקר גם הוא".
במשך השנים הארוכות, שבהן ליחה העולם הזה את דרכו של שמעון פרס, הוכיח לו לא פעם שהוא שקרן.
שניים מן השערים המפורסמים ביותר בתולדות השבועון המ"י סיים היו שער בו הופיעה תמונתם של חיילים פורטוגזיים באנגולה, כשהם נושאים תתימקלעים מדגם עוזי, ושער שנשא את הכותרת: "אתה שקרן, מר פרס!" קודם לכן טען פרס בפומבי כי מעולם לא נמכרו עוזים לצבא הפורטוגזי. העולם הזה גילה את האמת כאשר נסעתי במיוחד לפורטוגל כדי לברר את העניין. מצאתי את התצלום המרשיע בחוברת רשמית של הצבא הפורטוגזי, שנמסרה לי במועדון קצינים בליסבון.

הפרס-פקטיבה של שמעון פרס

אין "העולם הזה" מנהל מלחמות אישיות. דומני שדוקא פרשת שמעון פרס מוכיחה זאת.
פרס עורר את תשומת-לבו של השבועון המסויים לראשונה כשהתחיל בתפקידו כמנכ"ל משרד הביטחון ב-1953, כנער טיפוזה של דויד בן-גוריון. הוא היה דמות-מפתח באותה קבוצה של נערי-חצר, שהקימה או למעשה, מאחורי גבו של בן-גוריון, ממשלה חשאית, בלתי-חלוייה במישל הדמוקרטי של ישראל.

"העולם הזה" 5.6.61 ו-24.1.62

העולם הזה גילה לראשונה סכנה זו, בראשית 1956, וגם הצביע על זמיונותיה המרכזיות: משה דיין, הרמטכ"ל של אז, אהוד אבריאלי, טדי קולק, שמעון פרס ואחרים — אשר הקשר ביניהם נתגלה לציבור הרחב רק כעבור שנים רבות, עם הקמת רפ"י. במיוחד עקבנו אחרי דמותו של פרס, שנראה אז מסוכן במיוחד. הוא בנה לו רשת של עיתונאים-חצר בעיתונות היומית (הדבקנו לה או את התואר "יוגניטד פרס"), דאג לפירסומו העצמי הרצוף (קראנו לו אז "שמעון פרסומתי"), וזאת כדי להגשים את עלייתו לשלטון כאיש מס' 2 במדינה אחרי בן-גוריון (קראנו לך ה"פרס פקטיבה").

רבים חשבו אז שוהי מלחמה אישית לגמרי בין שמעון פרס ואורי אבנרי, שהם בני אותו גיל בדיוק (מפרידים ביניהם שבועיים). אולם לא היתה בכך שום נימה אישית. פשוט האמנו כי האיש מסוכן בשל אידיקותו באמת, שיטחיותו המזועזעת, תכניו המסור-עפים, והשפעתו על בן-גוריון שהניח לו לעשות כאוות נפשו.

במשך עשר שנים של עליות וירידות ניהלנו עימו ויכות רצוף, והקדשנו לו שערם רבים: בדרך שהובילה למיבצע-סיני, אחרי המיבצע, בפרשת לבון וכו'.

לא ניתחנו את הכרזותיו המפוצצות. למשל: כאשר טען כי אין אנחנו מדינה מיזרח-תיכונית, אלא ים-תיכונית, הקשורה בשאר מדינות הים-התיכון. (הוכחנו לו אז כי רוב מדינות הים-התיכון עוינות לישראל). או כאשר טען כי בריתנו עם צרפת אינה מבוססת על אינטרסים, אלא על סנטימנטים עמוקים. (ניבאנו אז שברית זו תגיע לקיצה ברגע שתסתיים מלחמת אלג'יריה, ושצרפת תהיה אז עוינת לישראל.)

הדו-קרב אחרון

אולם כאשר נאלץ פרס להתפטר מתפקידו ועבר לגלות האופוזיציה, על פי הכרעת בן-גוריון הזקן, נפסקה מלחמה זו. לא תקפנו אותו ולא התווכחנו עימו — כי איננו מנהלים דו-קרב עם מי שהחרב נשמטה מידו.

כאשר התרוצץ פרס בנוסיון-שהא להקים את רפ"י (נסיון שאת פירותיו קטף משה דיין בלי מאמץ), וכאשר חזר והפך עסקן של המערך ללא תפקיד ממלכתי (כשדיין עלה לגדולה כשר הביטחון, וסירב לקחת את פרס כסגנו), לא התייחס אליו העולם הזה כלל. שבועיים שעברו התחוושה המלחמה (ראה דו"ח לבוחן, עמודים 32-34). השבועון המסויים חשף את תפקידו של פרס בהשגת

ניצחון הכפיה הדתית במירוץ אשקלון, ואבנרי גילה בכנסת את חוסר-אחריותו של פרס בפרשת נמל-הת-עופה. פרס הגיב בצרור השמצות אישיות. הדו-קרב מתחדש — ומעניין שזה קרה כמעט מייד אחרי ששמעון פרס חזר לתפקיד ממלכתי. האיש פשוט אינו מתאים לכך — מבחינת אופיו, רמתו ושיטת-חיו.

אין יתנו

תיאטרון דגן מציג

ערב ערב ב-8.30 במוצ"ש ב-6.45 וב-9.45
בימוי: איזי אברהמי • מאת: רבקה רו ואיזי אברהמי
כרטיסים במשרדים ובקופת התיאטרון. הנחות ב"כנף" טל. 625656 וב"קסטל" טל. 447678.
תחבורה: צפון תל-אביב — קו 7, 18. מהתחנה המרכזית קו 44, 41

תושבי תל-אביב!
אולם "נחמני" יום ג' 15.12 ב-8.30
אולם "אהל-שם" מוצ"ש 19.12 ב-8.30
ב-7.00-9.30
כרטיסים במשרדים. הנחות לארגונים ב"כנף" טל. 625656 וב"קסטל" טל. 447678

פרסום בלקין

מעצמה ומהפכה פרוש רדיקלי לתולדות זמננו דוד הורביץ

תפיסה חדשה להשקפת העולם המרכסיסטית מנקודת מבט של השמאל החדש. הספר מתאר את תולדות התנועה הקומוניסטית בעולם כולו ואת התנגשויותיה עם האידאו-לוגיה הקאפיטליסטית, המגולמת על-ידי ארה"ב.

המחבר מראשי השמאל החדש בארצות-הברית רואה ב-מהפכה הסוציאליסטית את הדרך לפתרון בעיות העולם.

הוצאת מסדה בע"מ

מחיר ואיכות עומדים ביחס הדדי סביר. אל נא תתפלא איפוא, אם תדרש לשלם מחיר גבוה במקצת תמורת מכשיר טלוויזיה שאוב לורנץ

העולם הזה, שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, חרוב קרליבך 12, סלסון 260134. תארואר 136 • מען מברקי: עולמפרס • בית-דפוס משה שהם בע"מ, תל-אביב, רח' סין 6 • ג'ופות: צינוקורסיה כסטי בע"מ • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא-לאור: העולם הזה בע"מ.